

TWEEHOOG RECHTS

Ik houd niet van dit appartement, omdat ik er mezelf niet als klein jongetje in zie spelen, we hebben het gehoord toen we trouwden en het resultaat waren onze twee zonen, jouw astma en vooral mijn onbeholpen, slappe persoontje, toen ik nog vrijgezel was nam mijn moeder me in bescherming, niet tegen mijn vader, want die zag me niet eens staan, maar tegen mijn zussen en mijn broer, ze schepte over me op tegen visite

‘Zet je bril af zodat dona Adelaide je blauwe ogen kan zien’

de wereld een wazige nevel, dona Adelaide verrast

‘Goh wat mooi had ik niet verwacht’

en meteen daarna meewarig

‘Wat zonde van die dikke glazen’

ik houd niet van dit appartement en niet van wat erin staat, het water in de vaas is verleppter dan de bloemen, bij het raam gekrijs van snelle wenkbrauwen die zwaluwen worden genoemd, mijn moeder ineens jong

‘Het is lente jongen’

alsof je de lente zou kunnen zien, hooguit misschien wat majolicagerinkel in de bladeren of meer meisjes buiten, voor wie ik niet bestond, de wenkbrauwen van de meester stegen van mijn schrift op naar mijn gezicht en verdwenen vol verachting boven de daken

‘In elke zin drie blunders’

ik houd niet van de slaapkamer, waaruit ik de leunstoel niet heb weggehaald waarin jij werd neergezet met je zuurstofmasker op en maar één pantoffel aan, de andere was zoek, het waren je oogleden

die ademen boven het masker, niet je longen, je oogleden, twee padden met een gerimpelde buik die kwaad waren op mij

‘Je bent nooit iets waard geweest’

onder je haar, dat ook verlept was dan de bloemen, een paar grijze stengeltjes, een paar vochtige blaadjes, de voet mét pantoffel van jou, die zónder van een vreemde, maandenlang heb je mijn brieven met in iedere zin drie blunders teruggestuurd

‘Houd nou toch eens op mij te schrijven’

de voet zonder pantoffel onbekend, rood, meezwellend op het ritme van de oogleden, wat zwol hier ook niet, de muren, het bed, de dertig jaar die we samen hadden doorgebracht, ik schrijf je omdat ik je graag mag, beter dan dat gewauwel kon ik niet, ik wou je niet beledigen, ik houd niet van mijn slaapkamer, zoals ik ook niet houd van de slaapkamer van mijn jongens, ze zijn het huis uit en de omtrek van de kasten is nog steeds te zien in het stucwerk van de muur, ik mis ze en ik mis ze ook niet, nee, ik mis ze niet, hun raam kijkt uit op het pleintje achter het huis, met de apotheek, Farmácia Salutar, wat een naam, en een reisbureau, vroeger was daar een veldje met schapen die kauwden op de klank van hun bel, je schouder met een spottend lachje

‘Als je mij per se wilt blijven schrijven moet je dat zelf weten’

je droeg net als ik een bril en was niet eens knap, niet eens aardig, wat zag ik toch in jou, ik houd niet van de porseleinen hond die we ooit hebben gekocht bij een uitdrager, hij stond tussen stijgbeugels, lantaarns en buffetkasten, jij liep er recht naartoe

‘Wat leuk’

en ik hield mijn mond ook al was hij helemaal niet leuk, ik hield altijd mijn mond, de kop van het beest schudde

‘Sukkel’

vanaf het eerste moment tot op de dag van vandaag

‘Sukkel’

een bulldog met de hangwangen van dona Adelaide, als je hem vroeg

‘Wat zei je?’

een perplexe stilte, de kin aarzelde, dacht na en besliste ten slotte

‘Sukkel’

als je hem schudde rinkelde er een schroef in zijn holle buik,
terwijl het water in de bloemenvaas vertroebelde, door de zon
even opleefde en weer verder vertroebelde, ik houd niet van het
appartement ’s avonds, omdat ik zeker weet dat ik in mijn eentje
zal sterven, mijn oudste zoon eist geld dat er niet is, het gevoel dat
mijn moeder mij roept in een zomer lang geleden in het noorden
‘Joaquim’

mijn zwagers op de veranda met daarachter de hellende wijn-
gaard lachten me uit

‘Waf waf’

en mijn vader sprak hen niet tegen, in zijn zakken tientallen
tandenstokers, mijn moeder boos

‘Je houdt geen tand over in je mond’

en ik kan me niet herinneren dat ik hem ooit heb zien lachen,
hij las de hele tijd de krant, dat wil zeggen, volgens mij las hij
niets, we praatten nooit met elkaar, de wijngaard en als het helder
was de lichten van Manteigas in de verte, waarover hadden we
ook moeten praten, we leken zo op elkaar, allebei even slap en on-
beholpen, wat hebt u voor nuttigs gedaan vader, iets waar je wat
aan hebt, wat heb ik voor nuttigs gedaan vader, iets waar je wat
aan hebt, onze blikken naar elkaar leeg, als we nou tenminste
nog, ach wat zou het, het doet er niet toe, ik woon hier tweehoog
rechts sinds mijn trouwen, mijn vrouw had haar bril niet op en
klampte zich vast aan mijn arm toen ze de trap voor de kerk afliep

‘Komt er nog een tree?’

in de woonkamer het tapijt dat vaal wordt, de bank waarvan de
veren in mijn rug drukken en het koperen dienblad voor de post
op de dekenkist bij de voordeur, onze wittebroodsweken in een
goedkoop pensionnetje in Sintra, met buitenlanders af en aan
door de gang, de schaamte voor mijn afgetekende botten

‘Niet kijken’

Sintra bij nacht, Manteigas bij nacht, mijn zwager de architect

‘Dat is Manteigas niet dat is Seia’

mijn vrouw verbaasd

‘Is dat nou alles?’

terwijl ze haar bril van het nachtkastje pakte
'Is dat alles?'
het nachthemd met strikjes en kanten frutsels dat je van je
moeder in je koffer had moeten doen
'Mannen vang je met zulke trucjes'
en je had me ook gevangen als ik een echte man was geweest en
niet te veel benen had gehad die in de weg zaten, een losse knoop
'Echt alles?'
die zich wilde verstoppen in een kier en een houtsplinter
drong in mijn hand, je haalde hem eruit met het pincet voor je
haartjes
'Stel je niet aan het doet geen pijn'
afgewisseld met
'Stel je niet aan'
de buitenlanders onophoudelijk door de gang, Seia of Gouveia,
mijn zwager de dokter
'Volgens mijn berekeningen Gouveia'
en jij
'Dit kan toch niet alles zijn'
de akker uit de put naast de keuken, de zilveren theepot met
mahoniehouten handvat en drie madeliefjes in reliëf, mijn moeder
met de theepot in haar hand en de wijsvinger van haar andere
hand op het deksel
'Nog wat bijschenken meneer Fonseca?'
thee voor hen, melk voor mij, het schoteltje met biscuitjes
'Eerst de grote mensen dan jij'
mijn hand
'Een splintertje van niks stel je niet aan'
trok zich balsturig terug, als mijn vrouw zat te smiespelen met
haar vriendinnen en ik kwam binnen
'Zullen we over iets anders beginnen?'
en spottende scheve blikken
'Het is geen man het is geen man'
en het water in de vaas, toen nog helder, gluurde net als zij naar
mij, als ze weggingen kirrende lachjes op de overloop, diepe zuchten
van mijn vrouw en dan nog meer kirrende lachjes

‘Was ik maar’

mijn moeder een reddende engel die me op schoot nam

‘Joaquim’

en ik

‘Mama’

almaar door

‘Mama’

tot ik in slaap viel op een divan die niet meer bestaat, met mijn armen rond een knuffelleeuw die een oor miste en mij zelfs zonder dat oor verdedigde tegen de grote boze wereld, mijn zwager de dokter tegen mijn zwager de architect

‘Seia zou ook kunnen’

geen vaste lichten, ze komen en gaan op de ademhaling van het noorden, een melkweg van krekels op de akkers en velden, allemaal met een onzichtbare lamp van geluid, Gouveia of Seia, krekels of veenmollen, de geluiden reiken eindeloos ver in het donker, moet je zien, heel de Beira Alta aan het sjirpen, moet je zien, de stok van de gek met cape die wordt aangeblaft door de honden, nog scharminkeliger dan ik, die kippen en konijnen vreten, Salazar was geen dictator, hij was een, in de hal twee wandlampjes met scheve peertjes, als ik die rechtzette bogen ze weer krom, hij was een patriot die orde op zaken stelde in dit land, we hebben een ferme regering nodig in Portugal, het ging er niet om dat ik mijn baan was kwijtgeraakt en dat de ambtenaren op het ministerie mij uitscholden

‘Fascist fascist’

het ging erom dat Afrika zonder slag of stoot was uitgeleverd aan de communisten, jouw voet zonder pantoffel van iemand anders, het ging om het gebrek aan vaderlandsliefde en ontzag, om de bandeloosheid, gelukkig waren mijn ouders er niet bij

‘Waarom blijf je mij schrijven?’

terwijl er in elke zin drie blunders, wat er van dit land terecht is gekomen, jouw familie bescheidener dan die van mij, een van mijn grootvaders generaal, wat die van jou waren heb je me nooit verteld, jouw moeder wat mijn moeder een simpel mens noemde, gebogen pinken omringden haar gebaren, ze nam plechtstatig

traag plaats op de rand van de stoel, koos moeilijke woorden, mijn zwagers in koor Als Susana zwaait zwaait er wat voor Serafim Sá Sousa, en ik schaamde me dood, dona Susana met beleefd ingehouden woede

‘Goh wat grappig’

maar vanuit haar mondhoek

‘Debielen’

net als mijn oudste zoon als ik hem geen geld geef

‘Debiel’

zodat ik niet bij jullie in Lissabon ben maar op de veranda in het noorden, met mijn armen om mijn leeuw, de man van dona Susana droeg een hoed met veertje, echt waar, vanaf een bepaald punt waren de bomen niet meer groen maar blauw, en na de spoorlijn onder aan de helling bijna zwart, het café op een kruispunt, het kruidenierswinkeltje, het station, en ineens moest ik denken aan september, met de kraaien, ik had nooit gedacht dat de eucalyptussen, mijn moeder tegen die van jou, geen mevrouw maar een simpel mens, en haar dochter over twintig jaar sprekend haar moeder

‘Mijn schoonzonen zijn dol op malligheid kent u ook maar één man die volwassen is gewoon niet op letten’

ik had nooit gedacht dat de eucalyptussen, de generaal met zijn lintjes in de lijst, vreselijk gewichtig

‘Een onverbeterlijk simpel mensje en jouw verloofde ook een simpel mensje’

niet zouden bezwijken onder tientallen, honderden, duizenden kraaien, die niet alleen de andere vogels nadoen maar ook ons, in de septembermaand met de kraaien was ik nog onbeholpener en zij aapten mij na

‘Mama’

niet

‘Mam’

zoals mijn zusjes en mijn broer maar

‘Mama’

echt een onbeduidend mannetje, van wie heb je dat toch, ik woon in een kakappartement tweehoog zonder smaak, met af-

grijselijke wandtegeltjes in de keuken, onder mij een stel Joden god weet waarvandaan aan de ene en een zatlap met zijn gezin aan de andere kant, op driehoog een bejaarde actrice, waar kwamen die kraaien vandaan vraag ik me af, een huis zonder lift en garage en mijn moeder op haar zesenzeventigste in haar weduwenzwart gedwongen de trap op te lopen

‘Zou je mij zesenzeventig geven?’

smekend om haar dood uit te stellen

‘Ik kan niet tegen de gedachte dat het ooit ophoudt’

met trillende lippen en loensende ogen, de hand met haar eigen trouwring en die van mijn vader streek de plooiën uit haar gezicht, zoals ze ook de foto’s van de kleinkinderen op het kleedje rechtzette, Irina Jorge Sebastião en de perkamenten kap van de schemerlamp tegen de muur zodat de schroeiplek van de sigaret minder opviel

‘Nee serieus zou je mij zesenzeventig geven?’

waarvan we liever niet wisten wie die gemaakt had, ik houd niet van het appartement, kraaien loeren naar de preken van meneer pastoor en de piepende karren loeren naar mijn moeder

‘Zou je mij zesenzeventig geven?’

in het pensionnetje in Sintra de hele week alleen maar eend met rijst en pudding toe, opgediend door steeds hetzelfde kamermeisje op klossende klompen, de klamme kussens, buiten constant grijs en grauw, als ik mijn been naar je toe schoof deed je roerloze enkel tussen de lakens alsof hij sliep, terwijl ik wist dat hij wakker was, als ik te dichtbij kwam mopperend van de kussensloop

‘Moet ik soms op de grond vallen?’

en de wind veranderde de richting van de regen, op zekere middag een meeuw op een varen, de pensionhoudster met een rode vlek op haar wang

‘Jullie treffen het niet met het weer’

en jij vanuit je sjaal, want het was nooit je stem die tegen mij praatte maar je jas of je kraag of je sjaal

‘Ik heb het niet getroffen’

in de kraamkliniek nat bezwete haarlokken en een door de

vlaggum van de uitputting vervaagd gezicht dat de vroedvrouw liet weten

‘Ik vraag me af hoe ik in godsnaam twee keer zwanger ben geworden’

maar waarom ben je dan niet weggegaan, zwijgende maaltijden, verzuurde vrije dagen, jij nooit

‘Mijn man’

nooit mijn naam, jij

‘Die hier’

en ik ben niet weggegaan uit angst voor eenzame verkoudheden vol thee met citroen en ijlkoorts, voor de treurigheid van de schemeravond in de winter, wanneer zelfs het geluid van onzichtbare borden of het hoesten van iemand buiten op een bank helpt, ik ben niet weggegaan uit angst een meeuw op een varen te worden die om dreigt te vallen, die omvalt en terwijl hij valt terugdenkt aan de knuffelleeuw zonder oor en aan de beloofde fiets die hij nooit heeft gekregen, aan zijn blijde opwindning wanneer de postbode een kaart bracht, huppelend en dansend om mijn moeder

‘Ik wil hem lezen net als papa ik wil hem lezen net als papa’

en doen alsof ik las zonder iets te snappen, betoverd door het profiel van Salazar op de postzegels, mijn moeder in de mis

‘Bid tot Onze-Lieve-Heer dat hij voor ons mag blijven zorgen’

de hoeveelheid dingen waaruit het verleden bestaat, de katten zullen de meeuw de struiken in slepen en daags daarna een pak rode veren, een star oog, de snavel, in de slaapkamer waar ik niet van houd het zuurstofmasker en de oogleden van mijn vrouw die niet meer opzwellen, star als die van de meeuw, haar blote voet ook verstard, de bril op het nachtkastje ineens enorm groot, ik heb hem ooit opgezet in de hoop te begrijpen wat zij zag en ik zag helemaal niets, alleen een dichte mist, mijn jongste zoon

‘Ik vraag me af hoe ik twee keer zwanger ben geworden’

vond de verdwenen pantoffel en schoof hem aan haar voet, mijn oudste zoon bewasemde de ruit, de bulldog onophoudelijk

‘Sukkel’

en in het pensionnetje in Sintra liep de vloer onder door de regen, mijn moeder onherroepelijk zesenzeventig

‘Zou je mij zesenzeventig geven?’

en ikzelf nu bijna tachtig, toen mijn vrouw overleed, of nee, sorry, niet mijn vrouw, mijn echtgenote dona Susana, achtenzes-
tig of negenenzestig, even natellen, negenenzestig, vond ik in een
la mijn verliefde brieven met aantekeningen van jou in potlood
‘Belabberd’

net als op school, het potlood een kraai die de spot met mij
dreef, een trillende traan aan de neus van mijn jongste zoon, jouw
lijf scheef in de stoel, het water in de bloemenvaas stil, ik houd
niet van het appartement en ik houd niet van de burens, van de
zatlap van eenhoog links die de deur inslaat met een hamer

‘Wacht maar’

of de bloempotten op de overloop omverschopt voordat hij
struikelend over zijn broekspijpen de trap af dendert en schreeu-
wend in slaap valt en nog harder schreeuwt in zijn, mijn vader
schreeuwde nooit, die slikte alles, slaap, tot zijn dochter hem
wepsleept, waarbij hij zijn schoenen verliest, die haalt ze daarna
op, samen met wat er uit zijn zakken is gevallen, munten, sleutels,
papieren, en de Joden kijken toe vanaf de overloop, zelfs op mijn
trouwdag heb ik niet gedronken, hoe zenuwachtig ik ook was, wat
moet ik straks doen, en hoe, waar moet ik haar kussen, hoe moet
ik haar omhelzen, mijn vrouw kwam na eindeloze geheime han-
delingen uit de badkamer

‘Wat doen vrouwen allemaal als niemand het ziet mam?’

in haar nachthemd met die strikjes en kanten frutsels, het op-
vouwen van haar jurk duurde een eeuwigheid, net zo gespannen
als ik, ik dacht

‘Zou je moeder je wel voorgelicht hebben?’

ze ging stijf liggen, starend naar de lamp aan het plafond, en ik
met mijn vingers aan de knoop van mijn stropdas, die ik vergeten
was los te maken, ik weet zeker dat ze je niet heeft voorgelicht, zin
om ervandoor te gaan, een smoes te verzinnen

‘Ik ben zo terug’

en als de gesmeerde bliksem naar Lissabon, waar je door de
vergrendelde deur en de commode die ik ervoor schuif niet naar
binnen zou kunnen, in de hele wereld bestond er die nacht geen

dikkere trouwring, die mij vastdrukte op de matras, het laken opgetrokken tot je neus, de lamp aan het plafond besluiteloos

‘En nu?’

in Lissabon mijn slapende ouders en het brommen van de koelkast, wat had ik een heimwee naar die koelkast, naar het fornuis, dat ik nog had zien bezorgen, naar de mieren tussen de wandtegeltjes en de blikjes met peterselie op de vensterbank, toen ik me uitkleedde hoopten mijn kleren zich op rond mijn benen, god wat een scherpe schenen, die schouders zijn niet van mij en ook die, waarom het ding benoemen, niet, je schrok bij elke buitenlander op de gang en ik schrok met je mee, kuchen, hoesten, schelle kinderstemmen, toen ik met mijn sokken aan in bed kroop, en ik dacht er niet aan ze uit te trekken, ik dacht alleen

‘Van wie zouden die sokken zijn?’

jij zonder bril zo goed als blind, wat een waanzin in Sintra te blijven met een halfblinde en de wind in de luiken, regen, struiken, monsterlijke boomstammen die de koplampen van de auto’s samen met rotsblokken en tuinmuren tegen ons aan smeten, jouw moeder theatraal Zwaait er wat voor Serafim Sá Sousa

‘Zorgt u alstublieft goed voor mijn kindje’

je vader een soort omarming die ik niet eens voelde, en hij veegde zijn dubbele kin schoon met de emotie van zijn zakdoek, je familie ver van de mijne, plechtstatig

‘Zijn grootvader generaal’

simpele mensjes die stiekem eten in plastic tasjes stopten, goedkope luxe, grietjes met gelakte nagels, niets van je lichaam te zien, wie garandeert me dat je lichaam onder het laken geen klauw is die mij wurgt, de meester die van mijn schrift opstijgt naar mij

‘In elke zin drie blunders’

zodat ik maar gauw de dekens over me heen trok om te ontsnappen aan hem in Lissabon en aan de vliegen in het noorden, die zelfs mijn opa de generaal niet ontzagen, mijn vrouw staarde naar de lamp aan het plafond en doet zij die uit of doe ik het, rond de lamp kapotte stukjes plastic die een tandeloze bloem moesten voorstellen, en geen echte kamer maar een vliering, een wasbak

met scheve kranen, een lek bidet, muizen achter het behang ge-
loof ik, in het noorden aten ze kippen, de keukenmeid

‘Pas maar op dat ze jou niet opeten’

en hoelang durfde ik niet omlaag te lopen naar de wijngaard,
het lichtknopje mijlenver weg en het bruidspaar niet de moed om
kilometers af te leggen, het licht uit te doen en terug te keren met
als oriëntatie de kieren van de luiken waarin opgestapelde wol-
ken, drijfnatte uilenvluchten en een herfst die steeds meer vlek-
ken maakte op het stucwerk, al word ik duizend ik zal je niet ver-
geten Pension São Pedro, de meester noemde een dikzak van wie
ik altijd snoepjes kreeg mijn man, toen ik dat tegen mijn broer
zei, zei die

‘En is hij dat dan niet?’

zodat jij en ik sullig lagen te staren naar de lamp, zelfs met de
ogen dicht voegde die bij het roze van onze aderen de roze kleur
van de kapotte bloemblaadjes, je parfum kroop langzaam in mijn
neus en maakte me nog banger, het feit dat je aan je oor krabde
maakte je minder gevaarlijk, je had net als ik jeuk en dus was je
misschien wel menselijk, mijn moeder krabde me altijd op mijn
rug voor ik in slaap viel, ze gaf me mijn leeuw

‘Hier’

als ze mee was gegaan naar Sintra was het makkelijker geweest,
blaadjes die op de ruiten plakten, papiersnippers, twijgjes, de in-
druk dat de iepen buiten groter werden

‘Het is helemaal niet moeilijk rustig maar’

zodat ik, toen je opnieuw aan je oor krabde, je pols probeerde
vast te pakken, maar je duwde me weg, je vingers net zo bezweet
als die van mij, je hals een bonzend vogelhartje, als ik mijn knuffel
had gehad had ik die doormidden gescheurd en de helft aan jou
gegeven, dan zouden we rustig zijn geworden, ik merkte dat ik
mijn sokken nog aanhad omdat jouw voet me aanraakte, ver-
dween, me opnieuw aanraakte en bleef zitten, ik voelde elk botje
door de stof heen

‘Wie is hier de baas?’

‘Salazar Salazar Salazar’

de meester Harder stelletje flutpatriotten, als ik vraag Hoera

voor wie, antwoorden jullie Portugal Portugal Portugal, en wel zo hard dat zelfs de giraffen in de dierentuin beginnen te mekkeren, en jij dikzak, zeg tegen je echtgenote dat ze op z'n minst moet doen alsof ze een man is, ik kwam de meester jaren later tegen, hij sleepvoette en ik vroeg hem

'Kunt u zich mijn man de dikzak nog herinneren?'

en hij met een wazige blik die niet paste in zijn

'Hoera voor wie?'

'Portugal Portugal Portugal'

slappe scheve mond, een papieren tas met god weet wat erin vervormde zijn jaszak, in plaats van

'In elke zin drie blunders'

in plaats van

'Wie is de baas?'

zei de meester

'Pardon?'

alles vergeten, de geschiedenis, de voornaamwoorden, het dansen op zaterdagavond in de soos waar hij danste met een naaister, Salazar

'Ik heb hem ooit van zóóó dichtbij gezien op de Koloniale Expo'

waarbij hij de afstand met passen probeerde aan te geven, vier of hooguit vijf

'Hoe is Salazar meneer?'

en hij, terwijl hij wazig over ons heen keek met geëmotioneerde ernst

'Een reus'

zonder enige twijfel groter dan ik in het pension in Sintra met mijn ogen op de lamp gericht, die flikkerde als een vlinder, als Salazar daar in mijn plaats had gelegen had je voet daar niet per ongeluk gezeten, van verberg ik me wel of niet, het vermoeden van een pauze in de wind, een moment zonder regen, een dakgoot die ineens bestond en zinken druppels liet vallen, als Susana zwaait zwaait er wat, wat een onnozel blabla, de meester

'Van zóóó dichtbij'

terwijl hij groeide en de afstand die hem scheidde van de reus

terugbracht tot nul, en wij in koor, opstijgend van extase

‘Salazar Salazar Salazar’

zodat ik dankzij hem moed vatte en je heel voorzichtig in je hals kuste, en jij duwde me niet weg, je huid minder zacht dan ik had gedacht, de lamp aan het plafond leek mij te verschrompelen naarmate hij feller werd, de zatlap beukte de deur van eenhoog links in

‘Wacht maar’

smeet de kapstok met alle regenjassen tegen de grond

‘Smeerlappen’

keek verbaasd in de spiegel

‘Wie is dat wat moet die vent hier?’

en trok, langzaam nu, de riem uit zijn broek, ik houd niet van de buldog uit een uitdragerij die mij beschuldigt

‘Sukkel’

als ik belangstellend zou vragen

‘Wat?’

een perplexe stilte, de kin die omlaag zakt, nadenkt en ten slotte besluit

‘Sukkel’

en onder dat

‘Sukkel’

een schroef in zijn holle buik, de vader van mijn zwager die dokter is, groot en met een zware stem, zei niet

‘Joaquim’

tegen mij, hij zei, bij het uitgaan van de mis, ik weet niet of ik ongelukkig ben, hoe meet je dat, waarschijnlijk ben ik dat wel, hoe kan ik gelukkig zijn zonder mijn knuffelleeuw, mijn moeder

‘Tot zijn vijfde liet hij dat beest geen moment los’

de vader van mijn zwager die dokter was groot en ik mager, gebocheld, de mist niet alleen in de buxusstruiken maar hij scheidde ook jou hier in de kamer van mij, ik voelde je voet zonder iets te zeggen en ik kuste je hals ook zonder iets te zeggen, en jij geen zuchtje, geen gebaar, de vader van mijn zwager die dokter was wurgde me bijna met mijn boordje, vreselijk

‘Joaquiengetje’

de zatlap had eindelijk bedachtzaam traag zijn riem los

‘Waar zit je Alexandra?’

en struinde het appartement in met de kletsklappen van een diepzeeduiker, loden zwemvlies na loden zwemvlies verbrijzelde de buurt en haalde de zekerheden van de bulldog onderuit die, nu terughoudend

‘Ik weet niet of ik het wel goed heb gezegd’

terwijl de zatlap stoelen wegschopte, potten op de grond donderde en gordijnen wegrukte

‘Je ontkomt me niet Alexandra’

de meester op zijn verhoging voor in de klas

‘Van zóóó dichtbij op de Koloniale Expo jongens’

toentertijd noemde hij de dikzak mijn man en nu, sjofel, half daas

‘Pardon?’

omringd door duiven die geen acht op hem sloegen, wie zou er acht op hem slaan en hem te eten geven, af en toe fluisterde hij

‘Portugal Portugal Portugal’

en Salazar die van zóóó dichtbij naar hem knikte, neem mijn leeuw maar meneer, dan wordt u beter, mijn moeder terwijl ze hem van me afpakte

‘Je bent al veel te groot voor dat vod of wou je hem je hele leven achter je aan slepen?’

en jawel, als het aan mij lag zou ik dat vod mijn hele leven achter me aan slepen, in het pension in Sintra bijvoorbeeld had ik hem zo hard nodig, de pensionhoudster

‘Wat is dat?’

en dan had ik hem omhooggehouden

‘Ik kan niet zonder hem mevrouw’

ik die niet houd van dit appartement, niet houd van de foto waarop we samen de taart aansnijden, van jouw gezicht vol spijt en mijn gezicht vol paniek, de dikzak

‘Ben je getrouwd?’

en de lamp aan het plafond achtervolgde me weer, we staarden er in bed met grote ogen naar, als ik tenminste nog de riem, ik val, sta op, val opnieuw

‘Waar zit je Alexandra?’

ik trek de deur van de voorraadkast open, schaaf mijn elleboog aan een scherpe rand, leun op de drempels en begin opnieuw met nog meer drift, de vader van mijn zwager die dokter was

‘Joaquiengetje’

ik tegen mijn vrouw met de gesp omhoog

‘Wacht maar’

onder de regen die weer is gaan vallen en de wind en de takken, jij probeert van de matras af te glijden maar dat lukt je niet, stemmen op de gang

‘Portugal Portugal Portugal’

snuiven, hoesten, Alexandra, of nee jij, Alexandra of jij

‘Niet slaan’

de vrouwelijke rechter van tweevoet links, wat naargeestig dit huis, streek over de ringen in haar oren met de bedoeling dat ik zou ophouden te bestaan, maar ik besta, op mijn buik op de grond maar ik besta, ik ben hier de baas, ik ben degene die leeft, die jou vindt, weggedoken tussen de commode en het gordijn, de vrouwelijke rechter kruipt achter haar piano

‘Jezus christus’

mijn vrouw werkt zich los

‘Nee’

ik ben het schat, op sokken, ik ben het, zo onhandig, zo onzeker, zo zat, ik roep je

‘Alexandra’

terwijl ik plat op de vloerbedekking val en me weer overeind worstel, voorover val op de canapé en weer overeind kom van de canapé, Als Susana zwaait zwaait er wat voor Serafim Sá Sousa, jou zo onwaardig ondanks dat

‘Wacht maar’

trek je niets aan van mijn riem, van mijn woede, van mijn verlangen

‘Kom hier’

je te vermoorden maar wees niet bang, wees vooral niet bang want ik doe je geen kwaad, maak je niet klein in bed, trek je niet terug in jezelf, laat me niet in de steek, hoor hoe een van de luiken

klappert, hoe Sintra schudt in de wind, of niet de wind maar duizend winden, niet een maar duizend stengels die doorbuigen, hoor hoe de struiken gek worden, hoe de kikkers kwaken in hun poelen, hoe de uilen tegen de tuinmuur slaan, hoe onze kamer slingert op het water, steeds verder weg van de aarde, hoe het kleine Joaquiengetje boven jouw lichaam hangt, als de leeuw je kan troosten geef ik je de leeuw, niet bewegen, doe je ogen dicht onder de lamp en spreid je armen, waarom schat of lieverd of mijn prins tegen me zeggen, spreid je armen, let niet op mijn sokken, het is niet de moeite waard ze uit te trekken, wat je van me ziet is genoeg, hooguit een halve meter, of minder, veertig centimeter, dertig, bijna geen centimeter, al geen centimeter meer, draai je hoofd niet weg op zoek naar de lamp want het is niet meer Wacht maar, het is Nu meteen, smeek

‘Niet slaan’

smeek nog eens

‘Niet slaan’

hoor je de muizen gaten maken in de bakstenen of hoor je ze niet, kijk je oogleden zwellen, niet je longen maar je oogleden, twee padden met een gestreepte buik, je voet zonder pantoffel van een ander, rood, alles zwelt en zakt in, de muren, de deken, de buldog die

‘Sukkel’

en hoezo

‘Sukkel’

stel me geen vragen, houd je mond, ik tegen mijn moeder

‘Moet u zien hoe groot ik ben helemaal geen Joaquiengetje maar Joaquim’

mijn moeder tegen mijn zwagers

‘Joaquim is toch maar mooi veel groter dan jullie’

en natuurlijk is Joaquim groter, is Joaquim sterker, is Joaquim flinker, een beetje ontzag voor mij graag, ik tegen mijn vrouw met een wanhoop die de wind aan- en uitblaast

‘Ik kan het niet vinden’

en toen ik het vond raakte ik het weer kwijt, dat wil zeggen voor ik het vond was het al voorbij, ik geloof dat ik je hoorde zeggen

‘Is dat nou alles?’
terwijl je je bril van het nachtkastje pakte, dat ik je hoorde zeg-
gen

‘Is dat alles?’
hoewel ik doof naast je lag op mijn helft van de matras terwijl
we allebei naar het schijnsel van de lamp keken in de ochtend die
aanbrak.